

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Brüssel, 31. oktoober 2011
(OR. en)

2010/0059 (COD)
C7-0379/2011

PE-CONS 59/11

DEVGEN 267
ACP 191
AGRI 662
WTO 343
CODEC 1613

ÕIGUSAKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1905/2006, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikes 10 sätestatud lepituskomitee poolt
heakskiidetud ühine tekst

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr .../2011,

...

**millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1905/2006, millega luuakse arengukoostöö
rahastamisvahend**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 209 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt, arvestades lepituskomitee poolt 31. oktoobril 2011 heakskiidetud ühist teksti¹,

¹ Euroopa Parlamendi 21. oktoobri 2010. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 10. detsembri 2010. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 7 E, 12.1.2011, lk 17). Euroopa Parlamendi 3. veebruari 2011. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 19. juuli 2011. aasta teise lugemise seisukoht. Euroopa Parlamendi ... seadusandlik resolutsioon (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu ... otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu arengupoliitika eesmärk on vähendada vaesust ja lõpuks see kaotada.
- (2) Liit kui Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liige on pühendunud kaubandusküsimuste kaasamisele arengustrateegiasse ja rahvusvahelise kaubavahetuse edendamisele, et kiirendada majanduse arengut ja vähendada vaesust ning pikemas perspektiivis see kaotada kogu maailmas.
- (3) Liit toetab Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riike (AKV riigid) vaesuse vähendamise, jätkusuutliku majandusliku ja sotsiaalse arengu teel ning tunnistab nende riikide kaubasektorite olulisust.
- (4) Liit on pühendunud arenguriikide sujuva ja järkjärgulise maailmamajandusse kaasamise toetamisele eesmärgiga tagada jätkusuutlik areng. Peamistel banaane ekspordivatel AKV riikidel võib esineda probleeme seoses kauplemise korra muutumisega, eelkõige enamsoodustustariifi liberaliseerimisega WTO raames ning seoses liidu ja Ladina-Ameerika riikide vahel sõlmitud või sõlmimisel olevate kahepoolsete või piirkondlike kokkulepetega. Seepärast tuleks AKV riikide banaanisektoris võetavate kaasnevate meetmete programm (edaspidi „programm”) lisada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusesse (EÜ) nr 1905/2006¹.

¹ ELT L 378, 27.12.2006, lk 41.

- (5) Programmi raames võetavad rahalise abi meetmed peaksid olema suunatud banaanikasvatuspriirkondade ja banaanide väärtusahelas osalevate elanike, eelkõige väiketootjate ja -ettevõtjate elatustaseme tõstmisele ja elutingimuste parandamisele, samuti töönormide, töötervishoiu- ja ohutusstandardite ning keskkonnanõuete vastavuse tagamisele, eelkõige pestitsiidide kasutamise ja nendega kokkupuutumise osas. Seetõttu tuleks meetmetega toetada Euroopa Liitu toimuvast banaaniekspordist sõltuvate piirkondade kohandumist ja vajaduse korral ümberkorraldamist sektorikohase eelarvetoetuse või projektikohaste sekkumiste kaudu. Meetmetes tuleks arvesse võtta banaaniekspordisektori eeldatavat arengut ja nende eesmärk peaks olema tagada sotsiaalvaldkonna vastupidavus, majandustegevuse mitmekesistamine ja investeerimine konkurentsivõime suurendamiseks, juhul kui see on elujõuline strateegia, võttes arvesse kogemusi ja tulemusi, mis on saadud traditsioonilistele banaane tarnivatele AKV riikidele mõeldud eriaabisüsteemiga vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 2686/94¹ ja traditsioonilistele banaane tarnivatele AKV riikidele antava toetuse eriraamistikuga vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 856/1999² ning vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 1609/1999³. Liit tunnustab, et on oluline edendada banaanikaubandusest saadava tulu õiglasemat jaotumist.

¹ EÜT L 286, 5.11.1994, lk 1.

² EÜT L 108, 27.4.1999, lk 2.

³ EÜT L 190, 23.7.1999, lk 14.

- (6) Kõnealune programm peaks aitama kaasa kohanemisprotsessile nendes AKV riikides, kes on viimastel aastatel eksportinud liitu märkimisväärses koguses banaane ja keda võib mõjutada Genfi banaanikaubanduslepingu¹ raames või liidu ning teatavate Ladina-Ameerika riikide vahel sõlmitud või sõlmimisel olevate kahepoolsete või piirkondlike kokkulepete tagajärjel toimuv liberaliseerimine. Programm põhineb tavapärastele AKV banaanitarnijatele antava toetuse eriraamistikul. Programm on kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega WTO raames ning on ümberkorralduslik, lähtub konkurentsivõime suurendamise eesmärgist ja on seega ajutine, kestusega kolm aastat (2011–2013).
- (7) Komisjoni 17. märtsi 2010. aasta teatise „Kahe aasta aruanne tavapärastele AKV banaanitarnijatele antava toetuse eriraamistiku kohta” järelduste kohaselt andsid varasemad abiprogrammid märkimisväärse panuse majanduse eduka mitmekesistamise suutlikkuse paranemisse, kuigi täpset mõju ei saa veel kindlaks määrata ning AKV riikide banaaniekspordi jätkusuutlikkus on endiselt habras.
- (8) Komisjon on hinnanud toetuste eriraamistiku programmi, kuid ei ole läbi viinud banaanisektoris võetavate kaasnevate meetmete mõjuhinnangut.
- (9) Komisjon peaks tagama, et kõnealune programm oleks kooskõlas abisaajariikides rakendatavate piirkondlike ja riiklike näidisprogrammidega, eelkõige seoses majanduslike, põllumajanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaalaste eesmärkide saavutamisega.

¹ ELT L 141, 9.6.2010, lk 3.

- (10) Peaaegu 2 % maailma banaanikaubandusest on sertifitseeritud õiglase kaubanduse süsteemi tootjaorganisatsioonide poolt. Õiglase kaubanduse miinimumhinnad määratakse jätkusuutliku tootmise kulude alusel, mis kehtestatakse sidusrühmadega konsulteerides, eesmärgiga võtta arvesse rahuldavate sotsiaalsete ja keskkonnastandardite järgimisega seotud kulusid ning toota mõistlikku kasumit, et tootjad saaksid tagada endale elatise pikemaks ajaks.
- (11) Kohalike töötajate ekspuaterimise ärahoidmiseks tuleks banaanisektori tootmisahelas saavutada kokkulepe sektori toodetud tulu õiglase jaotamise osas.
- (12) Määrust (EÜ) nr 1905/2006 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1905/2006 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 4

Liidu abi rakendamine

Kooskõlas käesoleva määruse üldeesmärgi, reguleerimisala, eesmärkide ja üldpõhimõtetega rakendatakse liidu abi artiklites 5–16 sätestatud geograafiliste ja temaatiliste programmide ning artiklites 17 ja 17a sätestatud programmide kaudu.”

2) Lisatakse artikkel järgmises sõnastuses:

„Artikkel 17a

Peamised banaane tarnivad AKV riigid

1. IIIa lisas loetletud banaane tarnivate AKV riikide suhtes kohaldatakse banaanisektoris võetavate kaasnevate meetmete programmi (edaspidi „programm”).

a) Üldesmärgid

Liidu abi eesmärk on:

- i) toetada kohandumisprotsessi pärast liidu banaanituru liberaliseerimist WTO raames;
- ii) võidelda vaesuse vastu, parandades asjaomaste põllumajandustootjate ja isikute elatustaset ja elutingimusi.

b) Üldised prioriteedid

Liidu abi andmisel arvestatakse nii asjaomaste riikide poliitika ja kohanemisstrateegiate kui ka nende piirkondliku keskkonnaga (liidu äärepoolseimate piirkondade ning ülemeremaade ja -territooriumide läheduse tähenduses) ning keskendutakse ühele või mitmele järgmistest koostöövaldkondadest:

- i) tegelemine eelkõige kohalikes kogukondades ja nende kõige haavatavamates rühmades ilmnevate kohanemisprotsessi laiemate järelmõjudega, mis on seotud tööhõive ja sotsiaalteenuste ning maakasutuse ja keskkonna taastamisega, kuid ei pruugi nendega piirduda;
- ii) banaanidest sõltuvate piirkondade majanduse mitmekesistamise edendamine, juhul kui see on elujõuline strateegia;
- iii) banaanieksportisektori konkurentsivõime suurendamine, kui see on jätkusuutlik, arvestades seejuures ahela eri sidusrühmade olukorda.

Programmidega edendatakse vastavusseviimist töö- ja ohutusnormidega ning keskkonnanõuetega, sealhulgas pestitsiidide kasutamise ja nendega kokkupuutumise osas.

c) Eeldatavad üldtulemused

Abi tulemused peavad olema vastavuses käesoleva artikli punktis a sätestatud eesmärkidega. Eelkõige püütakse liidu abiga ning koostöös abisaavate riikidega saavutada tulemusi sotsiaalses, keskkonna ja majanduse valdkonnas.

2. IV lisas osutatud summa ulatuses määrab komisjon kindlaks igale käesoleva artikli lõikes 1 osutatud, banaane tarnivale abikõlblikule AKV riigile võimaldatava soovitusliku maksimumsumma järgmiste kriteeriumite alusel:
- a) liiduga toimuva banaanikaubanduse maht, kusjuures liidu impordi suurem maht asjaomasest AKV riigist mõjutab eraldatavat summat positiivselt. Nimetatud kriteerium põhineb liitu suunatud banaaniekspordi mahul erinevates riikides. Arvesse võetakse liidu poolt viimase viie aasta jooksul enne 2010. aastat igast abikõlblikust riigist imporditud banaanide kolme suurima aastakoguse keskmine;
 - b) liidu suunalise banaaniekspordi tähtsus riigi majanduses, kusjuures suurem tähtsus asjaomase AKV riigi jaoks mõjutab eraldatavat summat positiivselt. Selle kriteeriumi hindamisel võetakse aluseks protsentuaalne osakaal, mille liidu banaaniiimport igast abikõlblikust riigist moodustab asjaomase riigi kogurahvatulust viimase kolme aasta jooksul enne 2010. aastat, mille kohta on olemas andmed;

- c) arengutase, kusjuures asjaomase AKV riigi madalam arengutase ÜRO inimarengu indeksi kohaselt mõjutab eraldatavat summat positiivselt. Kriteerium määratakse kindlaks keskmise inimarengu indeksi abil ajavahemikul 2005–2007, mille puhul ÜRO kasutas sama metoodikat.

Abi eraldamise kriteeriumite hindamise aluseks on 2011. aastale eelnevate aastate representatiivsed andmed, mis hõlmavad kuni viieaastast ajavahemikku. Riikidele eraldatavate soovituslike summade puhul võetakse ühtviisi arvesse kolme kriteeriumi kõigi abikõlblike riikide lõikes.

Eespool osutatud kriteeriumite kohaldamise alusel teavitab komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu IV lisas osutatud rahaeraldiste soovitusliku jaotuse kavandatud kasutamisest enne käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud mitmeaastaste toetusstrateegiate vastuvõtmist. Sellises teabes esitatakse olemasolev soovituslik summa iga banaane tarniva abikõlbliku AKV riigi kohta.

3. Komisjon võtab vastu mitmeaastased toetusstrateegiad analoogia põhjal artikliga 19 ja vastavalt artiklile 21. Komisjon tagab, et nimetatud strateegiad täiendavad asjaomaste riikide geograafilisi strateegiadokumente ning et banaanisektoris võetavad kaasnevad meetmed on ajutised.

Banaanisektori kaasnevate meetmete mitmeaastased toetusstrateegiad sisaldavad järgmist:

- a) ajakohastatud keskkonnaprofiil, milles pööratakse piisavat tähelepanu riigi banaanisektorile ja keskendutakse muu hulgas pestitsiididele;
- b) teave varasemate banaanisektori abiprogrammide tulemuste kohta;
- c) näitajad, mille alusel hinnatakse edusamme seoses väljamaksete tingimustega, kui rahastamiseks valitakse eelarvetoetus;
- d) abi oodatavad tulemused;
- e) toetusmeetmete ja eeldatavate väljamaksete ajakava;
- f) meetodid, millega saavutatakse ja jälgitakse edusamme rahvusvaheliselt kokkulepitud ILO peamiste tööalaste standardite ning asjakohaste tööohutus- ja tervishoiutavade ning põhiliste rahvusvaheliste keskkonnakaitsestandardite järgimisel.

2007.–2013. aastat hõlmava mitmeaastase finantsraamistiku (mis kehtestati 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta¹) raames koostatakse programmi ja asjaomaste riikide edusammude kohta hinnang, mis sisaldab ka soovitusi võimalike meetmete võtmise ja nende meetmete laadi kohta.”

3) Artikkel 21 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 21

Strateegiadokumentide ja mitmeaastaste näidisprogrammide vastuvõtmine

Artiklites 19 ja 20 osutatud strateegiadokumendid ja mitmeaastased näidisprogrammid, samuti artikli 19 lõikes 2 ning artikli 20 lõikes 1 osutatud läbivaadatud versioonid ning artiklites 17 ja 17a osutatud kaasnevad meetmed võtab vastu komisjon artikli 35 lõikes 2 osutatud korras.”

4) Artikli 29 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Eelarveliste kulukohustuste aluseks on artikli 17a lõike 3, artikli 22 lõike 1, artikli 23 lõike 1 ja artikli 26 lõike 1 kohaselt tehtud komisjoni otsused.”

¹ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

5) Artikli 31 lõike 1 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Artiklites 11–16 nimetatud temaatilise programmi alusel ning artiklites 17 ja 17a sätestatud programmide alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimiseks võivad taotlusi esitada kõik füüsilised isikud, kes on OECD/DACi loetelus ja II lisa nimetatud arenguriikide kodanikud, ja kõik juriidilised isikud, kes on nimetatud arenguriikides asutatud, ning need füüsilised või juriidilised isikud, kes on temaatilise programmi või artiklites 17 ja 17a nimetatud programmide alusel abikõlblikud. Komisjon avaldab II lisa ja ajakohastab seda vastavalt OECD/DACi koostatud abisaajate loetelu regulaarsele läbivaatamisele ja teavitab sellest nõukogu.”

6) Artikli 38 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Käesoleva määruse rakendamise lähtesumma ajavahemikuks 2007–2013 on 17 087 miljonit eurot.

2. Igale artiklites 5–10, 11–16 ja 17–17a osutatud programmile eraldatav soovituslik summa on kindlaks määratud IV lisa. Need summad on kehtestatud ajavahemikuks 2007–2013.”

- 7) Lisatakse käesoleva määruse I lisas esitatud IIIa lisa.
- 8) IV lisa asendatakse käesoleva määruse II lisa tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

„IIIa LISA

Peamised banaane tarnivad AKV riigid

1. Belize
 2. Kamerun
 3. Côte d'Ivoire
 4. Dominica
 5. Dominikaani Vabariik
 6. Ghana
 7. Jamaica
 8. Saint Lucia
 9. Saint Vincent ja Grenadiinid
 10. Suriname”.
-

II LISA

„IV LISA

Rahaeraldiste soovituslik jaotus ajavahemikuks 2007–2013 (miljonit eurot)

Kokku	17 087
Geograafilised programmid:	10 057
Ladina-Ameerika	2 690
Aasia	5 187
Kesk-Aasia	719
Lähis-Ida	481
Lõuna-Aafrika	980
Temaatilised programmid:	5 596
Inimestesse investeerimine	1 060
Keskkond ja loodusvarade säästev majandamine	804
Valitsusväliste osalejate ja kohalike omavalitsuste osalemine arengus	1 639
Toiduga kindlustatus	1 709
Rände- ja varjupaigaküsimused	384
Suhkruprotokolliga ühinenud AKV riigid	1 244
Peamised banaane tarnivad AKV riigid	190”